

פרשת ויגש

ז' טבת ה'תשפ"ג

שנה י"א גליון י"ב

סיו ק"ש	מוצ"ק	החלק	לעיקוואוד
8:55/9:39	5:54	4:22	ברוקלין
8:55/9:39	5:51	4:19	ירושלים
8:31/9:10	6:03	4:09	בני ברק
8:33/9:12	5:59	4:23	אלעד
8:32/9:11	6:00	4:16	

רה"ש

ליקוטי מאמרים ודברי חיוזק ואמונה מספרים הקדושים על פרשת השבוע

כי כמון כפרעה.

ויש לפרש בדרך דרוש, על פי מה דקיימא לך במס' סנהדרין דאין מושיבין בדיני נפשות גם מלך ישראל בסנהדרין משום דלא תענה על רב, ובדיני ממונות מושיבין מלך ישראל כיון דבדיני ממונות מתחילין מן הצד, מה שאין כן בדיני נפשות. ולזה נתחכם יהודה בטענתו, ועזב הנער את אביו ומת, ואם כן הוא דיני נפשות, ואמר יהודה **כי כמון כפרעה**, ואתה מלך, ומלך לא דן דיני נפשות מטעם לא תענה על רב, וק"ל.

ראשי בשמים, מהגה"צ ר' ישעי' מושקאט ז"ע, אב"ד ק"ק פראג

כי איך אעלה אל אבי והנער אין אתנו.

אבי הוא רצון כמ"ש לא אבה ליבמי, ואמר ע"ז כ"ק אאמור"ר הרה"ק זצ"ל, דהנה ישראל יש להם טענה בזה שהם רוצים לעשות טוב אך היצה"ר אינו מניח לנו לעשות טוב, והסימן לזה הוא, אם הוא מחנך את בניו בדרך הטוב אזי רואים שהוא בעצמו יש לו רצון לעשות טוב כי אנו רואים שהוא מחנך את בניו בדרך הזה, אבל אם ח"ו מחנכו לרע אזי אין לו טענה שברצונו לעשות טוב כי אנו רואים להיפך שהוא מחנך גם את בנו בדרך לא טוב, וא"כ הטענה הזו יכולה להיות רק אם אנו רואים שהוא משתדל בחנוך בניו לטוב. וזהו שכתוב, איך אעלה אל אבי, אין אוכל לעלות אל אבי שבשמים בטענה כי רציתי לעשות אלא שהיצה"ר לא הניחני, הלא **הנער** איננו אתנו, הלא הנער לא נתגדל בדרך הטובה וא"כ אין לך תירוץ שהיצה"ר אינו מניח להיות טוב, כי נפשו קשורה בנפשו, הלא בימי הילדות שהי' תחת רשות אביו והי' יכול לגדלו בדרך הטוב וא"כ האשמה אינו אלא באביו, וא"כ **איך אעלה וכו'**. מהר"ם מהכהן, מהגה"צ ר' שמואל מאיר הולענד זצ"ל ראב"ד טשערנאוויץ בן הגה"צ אב"ד אמסאנא זצ"ל **ויגידו לו לאמר עוד יוסף חי וכי הוא מושל בכל ארץ מצרים ויפג לבו כי לא האמין להם וידברו אליו את כל דברי יוסף וגו'.**

עפ"י מה שפ"י הכתוב (קהלת ה, יב) עושר שמור לבעליו, כשהאדם חשוב כוחי ועוצם ידי עשה לי החיל הזה והוא בעליו של העושר, אז הוא לרעתו, **משא"כ** המאמין שהוא מהש"י מאתו לא תצא הרעות, ולכן כשאמרו אחיו עוד יוסף חי בבחינת צדיק שנקרא חי, הגם וכי מושל בכל ארץ מצרים בעושר ובגדולה, ויפג לבו, כי לא האמין שהגדולה והעשירות לא יעבירוהו מדעת קונו, וכששמע כל דברי יוסף שאמר **שמני אלקים לארזון**, ומאתו לא תצא רעה כנ"ל, ותחי רוח יעקב, ויאמר אלכה ואראה פני יוסף צדיק.

שארית מנחם, מהרה"ק מווישאוא ז"ע

ואת יהודה שלח לפניו להורות לפניו גושנה.

פי' רש"י, לתקן לו בית אולפנא.

וצריך להבין דלמה שלח בדווקא יהודה ולא יששכר שהי' הלומד תורה או זבולון שהחזיק התורה.

ונלענ"ד דהנה יש שלשה כתרים, כתר תורה, כתר כהונה, וכתר מלכות. והנה אמרו חז"ל אבות פ"ו מ"ה אל תתאוה לשולחנם של מלכים ששולחן גדולה משלהם. ויעקב אבינו רצה להשריש יסוד זה בבניו לכל הדורות לכן שלח יהודה שהי' **מלך** להכין הבית תלמוד, להראות **שכתר תורה חשוב יותר מכתר מלכות** דהא המלך בעצמו מתעסק בעצמו להכין הבית תלמוד. וזה

היסוד בכלל ישראל, שידעו על העתיד שכל מקום שישכו ישראל שייכנו בראשונה בית תלמוד שזה העיקר.

מתנת משה, מהגה"צ ר' משה סאקס זצ"ל, דומ"ץ עדה החרדית ור"י בשכונת רוממה בירושלים עיה"ק

ויאמר אלקים לישראל כו' אל תירא מרדה מצרים.

...מ"ש לו השי"ת אל תירא, דלא מצינו שנתירא, אדרבה אמר אלכה ואראנו, ...דהנה יש זמן לאדם שאינו כראוי, שהוא בשפל המצב, ומרגיש שחסר ממנו דבר מה ואין הכל מתנהג על צד היותר טוב, ואז יודע שצריך להתפלל אל השי"ת שימלא לו בקשותיו, אבל בזמן שהכל מתנהג כראוי חושב שעולם כמנהגו נוהג ואינו מעלה על לבו שגם אז צריך להתפלל לה' שלא יסיר השגחתו ממנו בכל רגע ורגע.

... אמר לו ה' שלא יירא וידאג מרדה מצרימה, שהגם ששם יהיה לו שנים טובות בלי צרות ויסורין שיש לחשוש שלא ירגיש לעסוק כ"כ עם כח התפלה, מ"מ אל תירא מזה, כי גלוי וידוע לפני... שבמצרים לא יחסר לך כח התפילה...

תולדות צבי בתו"ד, מהרה"ק ר' שמואל צבי מספינקא ז"ע

ויאמר פרעה אל יעקב כמה ימי שני חיך.

יראה מן הענין שידע פרעה מה שנגזר לאברהם אבינון ע"ה כי גר יהיה זרעך וגו', ולכך שאל לו מה מעשיכם כיון שנגזר עליהם עבדות, ואמר עוד ושמתם שרי מקנה על אשר לי, והיינו דאמר לעיל כי טוב כל ארץ מצרים לכם הוא שהוא ידע ההבטחה אח"כ יצאו ברכוש גדול, והיינו דשאל לו כמה ימי שני חיך כיון שגזר הקב"ה כי גר יהיה זרעך ארבע מאות שנה.

ועיקב השיב שהוא סובר שלא יאריך זמן הגלות, כשאחז"ל (בהגדה של פסח) בפסוק לגור בארץ באנו שאמרו שלא ירדו להשתקע אלא לגור. וכבר כתבנו לעיל בריש פ' וישב כי יעקב היה סבור שיוחשב ימי גירות הבנים בימי אבותיהם, לכך השיבו ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים, ר"ל שכבר הוא בגלות ק"ל שנה ולא השיגו וגו', בימי מגוריהם ר"ל שהגלות נחשב מאביו ואבי אביו וקרוב הזמן להיגאל.

פנים יפות, להרה"ק בעל ההפלאה ז"ע

ויברך יעקב את פרעה.

כי לכן בירך יעקב את פרעה להמשיך בו בחי' הקדושה בכדי שאח"כ יוכל לעלות ולהתברר הטוב הגנוז בו ע"י ישראל, ולכן פרעה הראשון כיבד את ישראל כי ע"י הברכה שבירך אותו יעקב המשיך בו קצת רצון שירצה להתברר ולעלות בבחי' ביטול לאלק' ע"י ישראל וכו', אך פרעה השני שיעבד בהם בקושי כמ"ש ויקם מלך חדש וכו' (ולא רצה ענין הביטול כלל מטעם שהוא הי' חלק גסות הרוח שלא יוכל להתברר ולעלות למעלה לכן נעשה בו בחי' ביטול והעברה לגמרי כמ"ש (זכריה יג, א) ואת רוח הטומאה אעביר כו' וד"ל), ומעתה יובן מה שהשתדל יעקב שלא יתברך עשו כו', כי יצחק רצה לברך את עשו אע"פ שהוא יודע שהוא בחי' קליפה וס"א כמש"א בעצמו הקון קול יעקב כי אין ש"ש שגור בפיו (עיין בבר"ר פס"ה) אך רצה שיתברר ויעלה לקדושה הטוב הגנוז בו (וכמ"ש בסידור בדרוש השני דתקיעת שופר בענין כיציד בפיו שהוא נשמות הגרים רע"ו ור"מ וכו') ע"י ברכתו שיברך אותו...

פלא הרמון בתו"ד, מהחסידי הגה"צ ר' הלל מפאריטש זצ"ל, תלמיד הרה"ק ר' דובנער והרה"ק הצמח צדק מחב"ד ז"ע

רהשי ההלכה

בעריכת
הרה"ג ר' ישכר דוב שטיין שליט"א
מור"ן באלעד
בפיקוח הרב הגאון ר' משה שטיין שליט"א
רב דקדוק חסידים בני ברק, מור"ן בשכט הלוי
ונח"מ פסקי מרח"י שבית דין

פסקים וביורוי הלכות בדבריים
המוציאים הלכה למעשה מפסקי
מורן בעל שבט הלוי וצ"ל

פסקי הלכות

מהלכות תענית עשרה בטבת

א. רחיצה ביום התענית: עשרה בטבת מותר ברחיצה (שו"ע סי' תקנ"ג ס"ב) ומ"מ בעל נפש יחמיר שלא לרחוץ כמו בת"ב (משנ"ב סק"ו מאחרונים, וע"ש בשע"ח צ"ח סק"ח שבעטרת זקנים כ' דעכשיו אין נוהגין לרחוץ בג' צומות וכ' בפמ"ג דהיינו בחמין אבל בצונן י"ל דשרי בג' צומות וה"ה פניו דיו ורגליו בחמין י"ל דשרי) וטבילה במקוה חמה מותרת (ס' מבית לוי מועדים פ"ז הערה ג') וכשחל עשרה בטבת בער"ש אין להחמיר ברחיצה בחמין מפני כבוד השבת (משנ"ב שם).

ב. שכח מהתענית ואכל: שכח מהתענית ואכל חייב להמשיך את התענית (עי' משנ"ב ס' תקמ"ט סק"ג שכל דאטו מי שאכל שום יחזור ויאכל שום, וע"י במשנ"ב ס' תקס"ח סק"ח דבשכח ואכל בת"צ משלים התענית וא"צ להתענות יום אחר).

ג. אמירת עננו במנוחה למי שאכל בתענית: שכח ואכל ביום התענית ואמר עננו במנוחה ויאמר ביום צום התענית הזה ולא ביום צום תעניתנו, ודוקא כשאכל כזית תוך כדי אכילת פרס או שתה משקין בשיעור מלא לוגמון, אבל אם אכל פחות מכזית או שתה פחות ממלא לוגמון, או שאכל ושתה כשיעור ושהה ביתיים יותר מכדי אכילת פרס נחשב כמתענה ויאמר עננו כרגיל (עי' שו"ע סי' תקס"ח ס"א ומשנ"ב סק"ה), וחולה שאינו מחויב להתענות כלל לא יאמר עננו (בבה"ל ס' תקס"ה ס"א ד"ה בין יחיד הכריע דחיד שאינו מתענה לא יאמר עננו ודלא כ"א דיאמר ביום צום התענית הזה, ובס' תקס"ח סק"ג כ' ומשנ"ב דאע"פ שאכל ביום ת"צ יכול לומר עננו דשייך לומר עננו ביום צום התענית הזה, וכ' בשו"ת שבט הלוי ס"ה ס' אות ד' ובח"ה ס' קל"א דבס' תקס"ח מ"ידי ששכח ואכל אבל חובת ושם התענית עליו ולכן יאמר עננו ביום צום התענית הזה, ובס' תקס"ה מ"ידי בחולה שאינו מחויב להתענות כלל ולכן לא יאמר עננו שאינו שייך כלל לתענית, אבל חולה שהתירו לו לאכול רק מעט עדין שם תענית עליו ויאמר עננו ביום צום התענית הזה).

ד. הנהגים בזמן צאה"כ כר"ת, האיך ינהגו במוצאי היום: הנהגים בזמן צאת הכוכבים כר"ת יכולים להתפלל מעריב קודם צאה"כ דר"ת (עי' שו"ת שבט הלוי ח"ו סי' ע"ב שכן קיבלתי להתפלל במוצאי תענית מוקדם יותר וכן אני נוהג בבית מדרשי), וצעירים חלושים שקשה להם לצום עד צאה"כ דר"ת יכולים במקום הצורך לאכול בתחילת שקיעה אחרונה שהוא י"ג וחצי דקות קודם זמן צאה"כ דר"ת [אבל בתענית ת"ב אין להם לאכול קודם זמן צאה"כ דר"ת] (עי' שו"ת שבט הלוי ח"ו סי' ע"ב, וע"ש שאם הם חלושים ממש יש מקום להקל גם מוקדם לכן, וע"י באריכות בביורי הלכות הכא).

ביורוי הלכות

האם יש מקום להקל לחלושי כח הנהגים בזמן צאת הכוכבים כר"ת לאכול במוצאי התענית לפני זמן צאה"כ דר"ת

אחרונה (וע"י בשע"ח צ"ח סק"ב ס' תקס"ב סק"א ש"כ ממש כדברים הללו), אלא שבתוס' בע"ז דף לד. ד"ה מתענית (בבד הא') משמע דספוקי מספקא להו שמא הכוונה לתחילת השקיעה שהוא ד' מילין קודם צאה"כ ומה שנהגו להתענות עד צאה"כ הוא כדי שלא להכנס לספק כלל (כעין הרחקה), ולצד הא' בתוס' יש לנו עוד קולא דדוקא לגבי סוף שקיעה (שאי"ז שקיעת הוריקה ועדיין אינו צאה"כ האמיתי) שייך לומר שאין בקיאת וצריכים להמתין עד צאה"כ משא"כ לתוס' ששקעה עליו חמה הכוונה לתחילת השקיעה שניכרת היטב, בזה בודאי בקיאת כו"ע ואף שנהגו להחמיר עד צאה"כ, בשעת הדחק לצורך גדול היה מקום להקל אפי' לר"ת לאכול לאחר שקיעה ראשונה, וזה היה טעם הנהגים לאכול מיד בתחילת השקיעה שהובא בתוס' ובב"י, ומעתה לפ"ז נראה דיש מקום להקל במקום צורך לאכול בתחילת סוף שקיעה (שהוא י"ג וחצי דקות לפני צאה"כ דר"ת), ולעשות כעין ס"ס להקל, דילמא שקיעה דאמר ר"ח היינו תחילת שקיעה (וכהצד הא' בתוס'), ואת"ל דסוף שקיעה קאמר (וכהצד הב' בתוס' וכהצד הגה"מ) דילמא כבר הגיע זמן סוף שקיעה, [וזמן צאה"כ דגאוניס אין מוסיף לנו קולא דלתוס' בבד הא' מיד לאחר שקיעה מותר לאכול ולהגמ"מ רק בסוף שקיעה שהוא ג' מילין ורביע לאחר תחילת השקיעה מותר לאכול מדינת זמן צאה"כ דגאוניס הוא זמן רב קודם לכן], ויש להורות שיתפללו תפילת ערבית לפני זמן זה שכן קיבלתי להתפלל מעריב במוצאי תענית מוקדם יותר וכך אני נוהג בבית מדרשי, ואם הם חלושים ממש יש להקל לאכול עוד יותר מוקדם מזה.

וע"ש שכ' מרן זצ"ל דאף דלהגאוניס מוכרחים לומר דשקיעה דקאמר ר"ח היינו תחילת שקיעה (דסוף שקיעה הוא זמן רב אחר צאה"כ דגאוניס) מ"מ אין להקל להנהגים כגאוניס לאכול לפני זמן צאה"כ דגאוניס גם במקום צורך, דכל הצד להקל בזה הוא רק למש"כ התוס' בבד הא' דהכוונה לתחילת השקיעה וכיון שבקייאם בו יש מקום להקל וכדלעיל, אבל למש"כ בהגה"מ בסו"ד הטעם שמתענים עד צאה"כ הוא משום דבאפוקי יומא מוקמינן יומא אחזקה מספק עד צאה"כ וטעם זה שייך גם להגאוניס, ומכ"ש אם נימא כהג"מ (בס"י תקס"ב ס"א וע"י בשע"ח צ"ח שם סק"א) דיש לחוש לד' ר' יוסי דביה"ש הוא כהרף עין והוא מיד לאחר ביה"ש דר' יהודה ועד אז הוא יום גמור, ומשא"כ לר"ת דזמן צאה"כ הוא ד' מילין לאחר השקיעה דשייך לומר ביה כעין ס"ס (וכנ"ל) יש להקל במקום צורך לחלושי כח בתענית דרבנן לאכול בתחילת סוף שקיעה [ופשוט שכ"ז לא שייך בת"ב שבהא מולח בגמ' פסחים נד: דספק שלהן אסור ולכן אסור באכילה בביה"ש, ע"י שעה"צ ס' תקס"ב סק"א]. וע"כ להלכה למעשה יש מקום להקל לחלושי כח הנהגים כר"ת לאכול במוצאי תענית (חוץ מת"ב) בתחילת שקיעה אחרונה שהוא י"ג וחצי דקות קודם צאה"כ דר"ת ויתפללו מעריב לפני זמן זה (ואם הם חלושים ממש יש מקום להקל גם מוקדם לכן) ולהנהגים בזמן צאה"כ כהגאוניס אין להקל לאכול לפני זמן צאת ג' כוכבים בינונים.

שאלה: האם יש מקום להקל לחלושי כח (וכגון בני י"ג שעדיין לא הורגלו לצום) הנהגים בזמן צאה"כ כר"ת (שהוא ע"ב דקות לאחר השקיעה) לאכול במוצאי התענית לפני זמן צאה"כ דר"ת?

תשובה: א"י בתענית יב. אמר רב חסדא כל תענית שלא שקעה עליו חמה לא שמה תענית, ופירש"י שלא שקעה עליו חמה שלא התענה עד אותה שעה, וכ' הרא"ש (שם סי' י"ב) דשקיעת החמה דקאמר ר"ח היינו צאת הכוכבים, ואע"ג דאמרין בפסחים (צד). דמשקיעת החמה עד צאה"כ ה' מילין (לר' יוחנן, ולרבי יהודה ד' מילין וכן נקטינן להלכה) פר"ת היינו מתחילת שקיעת החמה כשהחמה מתחלת ליכנס בעיניו של רביע אבל שקיעת החמה היינו סוף שקיעה והוא זמן צאה"כ עכ"ל, וכ"כ שם המרדכי (סי' תרכ"ה) בשם ראב"ה, וע"י בתוס' ע"ז דף לד. ד"ה מתענית שכ' ג"כ שהמנהג להתענות עד צאה"כ, וכ"כ הטור והשו"ע בס"י תקס"ב ס"א, וז"ל השו"ע שם כל תענית שלא שקעה עליו חמה דהיינו שלא השלימו עד צאה"כ (וברמ"א כ' דהיינו שיראו ג' כוכבים בינונים או שהלבנה זורחת בכוח ותאיר על הארץ) אינו תענית עכ"ל, ולאורה לפ"ז אין מקום להקל להנהגים בזמן צאה"כ כר"ת (שהוא ע"ב דקות לאחר השקיעה) לאכול לפני צאה"כ דר"ת.

אלא שבשו"ת שבט הלוי ח"ו סי' ע"ב כ' מרן זצ"ל שיש מקום להקל במקום הצורך לאכול בתחילת סוף שקיעה שהוא י"ג וחצי דקות לפני זמן צאה"כ דר"ת, דהנה ג' זמנים לפנינו א. תחילת השקיעה דר"ת שהוא מעט שנתכסה השמש מעינינו שהוא זמן שקיעה עיקרית לגאוניס ב. תחילת סוף שקיעה דר"ת שהוא ג' רבעי מיל לפני זמן צאה"כ דר"ת (שהוא ד' מילין לאחר תחילת השקיעה) והוא י"ג וחצי דקות לפני צאה"כ דר"ת ג. זמן צאה"כ דר"ת שהוא ד' מילין לאחר תחילת השקיעה (ע"ב דקות לאחר השקיעה), והנה בב"י בס' תקס"ב שם כ' בשם הגה"מ (דפוס קושטא פ"א מה' תענית הי"ד) בשם סמ"ק וז"ל הרבה בני אדם נוהגים לאכול מיד כששקעה החמה מיהו בתוס' דע"ז פ"י רבינו אלחנן פוק חזי מאי עמא דבר שנהגו להתענות עד צאה"כ אפי' בתענית יחיד, וההיא דשלא שקעה עליו חמה ר"ל גמר שקיעה ואע"ג דבגמ' (שבת לד:) מוכח דבגמר שקיעה מתחיל ביה"ש דהוא קודם צאה"כ מ"מ לפי שאין העולם בקייאם מה הוא סוף שקיעה לכן נהגו להמתין עד צאה"כ, ואע"ג דבגמ' (פסחים נד:) מוכח דאי לאו חומרא דת"ב היה מותר לאכול בביה"ש של ערב ת"ב, משמע דבשאר תעניות שרי ספיקא דידהו, י"ל דשאני עיולי יומא מאפוקי יומא דבעיולי יומא היינו ליכנס בתענית שרי ביה"ש שלו כגון ערב ת"ב אבל אפוקי יומא פ"י סוף התענית מספיקא לא נפיק עד צאת ג' כוכבים דאז הוא דאי לילה עכ"ל, ומתחילת דברי הגה"מ נראה דמה שנהגו להתענות עד צאה"כ אי"ז מדינת דכוונת הגמ' לזמן שקיעה אחרונה אלא שהחמירו להתענות עד צאה"כ מטעם שאין בקייאם בזמן תחילת שקיעה

הילולא דצדיקא

גלב"ע
א' טבת תרי"ב
מנ"כ בעיר מוש'

הרה"ק
רבי יחיאל
מ' מוש' זי"ע

אלה תולדות

רבינו הקדוש מוה"ר יחיאל מיכל אב"ד מוש, ה"ה הגאון המובהק, אור בוחק, אוצר של תורה ויראת שמים ברוחו פי שניים, נודע ביהודה לתורה ולתעודה. אין ערוך לקדושתו ואין חקר לגדולתו. לבעל רוח הקודש שמו, ולאיש מופת היה מפורסם לעמו. עוד בחיים חיותו הרבו ממנו נפלאות לספר, רבו כמו רבו עד אין מספר. כל ימיו היה מתנהג בקדושה ופרישה על דרך הפלגה יתירה, והכל היה בהצנע ובהסתור. וינהל את עדתו בעיר מוש בחכמה ובתבונה על מבועי התורה והיראה, וכל דבר קטן וגדול לא נעשה בלתי ידיעתו, רק הכל בשאלת פיו כמו בהאורים. וכל אשר יצא מפיו הקדוש כן היה, ותגור אומר ויקם. וכולם היו יראים וחרדים מדבריו שהיו כנחלי אש, ועוד היום זוחלים ורועדים לשמו ולזכרו. שימש בכתר הרבנות בעיר מוש בערך ארבעים שנה, וכל זמן חיותו שמה, לא אירע חולי-רע רח"ל, ולא נפלה שריפה בעיר, (לשון ספר אור ישירים).

במעללי יתנכר נער

רבינו מינקותו נתגלה שהנער קדוש מרחם אמו הוא, ומילדותו נתגלה בתכונותיו העליונות, מתמיד גדול ושקוע כולו בתורה ויראת ה', והיה לומד ומפלפל ומגלה פנים רבות בתורה, עד שרבינו הסביבה חרדו מפניו בבואם במגע עמו במשא ומתן בהלכה ובשאלות ותשובות. ומסר עצמו לקיים מצוותיה לכל פרטיה ודקדוקיה, וביותר היה תר אחר מצות ואהבת לרעהו כמוך, וצער בעלי חיים. מסופר, כי בחורף היה דרכו ללכת לבקוע את שכבת הקרח שהצטברו על פני שליליות מהים, בכדי שיוכלו התרנגולים הצמאות לשתות מים.

כאשר היה רבינו ילד בשנת השבע, פעם אחת הלך לחדר ללמוד, באמצע הדרך ראה יהודי שהיה בעל עגלה לפרנסתו ופתאום נפל הסוס ומת, והבעל עגלה בכה תמרורים מאיפה יקח עכשיו לפרנס את ביתו. ורבינו שהיה כאמור בגיל שבע ראה זאת, ומאוד נגע הדבר מאד ללבו, הרים את עיניו למרום ואמר, רבוש"ע אני לא אלך לחדר עד שהסוס יקום על רגליו ויחיה, ואכן כך היה שמיד קם הסוס לתחיה, והמשיך הבעל עגלה לנסוע איתו, (יהי אור בשם הבית אברהם מסלונים).

התקרבותו לחסידות

כשבא רבינו בפעם הראשונה לרבו המובהק ה"ה הרה"ק הר"ר מרדכי מלעכאוויטש זצ"ל, דרכו בקודש של רבינו היתה לעסוק בתעניתים וסיגופים תמיד כדי שלבר גופו ויצרו לעבודת הש"ת. אמר לו רבו, **יונגערמאן אצלינו אוכלים געשמאק, ושותים געשמאק, וישנים געשמאק, ועובדים את הש"ת אויך געשמאק, אבער נישט אויך, נישט אויך**, [אברך, אצלינו אוכלים ושותים וישנים הכל בתיאבון, וגם עבודת הש"ת עובדים בתיאבון ובצימאון] כי רצה לרמז לו כי העיקר בעבודת האדם הוא לעבוד את הש"ת בשמחה, וכל שאר בעבודת הינם בגדר תמכין דאורייתא, ואסור לעשות מהטפל עיקר ח"ו. ואז התקרב אל רבו

בהתקשרות עצומה. וקודם שנסע רבינו לביתו, אמר לו רבו לתלמידו ר' מיכל מלעכאוויטש זצ"ל [שהיה מ"מ לאחר פטירתו] שיבחון את רבינו בלימודו. וכך עשה כמצוות רבו, ושאל את רבינו איזה שאלה, אמר לו רבינו, הלוא כעת אנו נמצאים בדרך, ובדרך אי אפשר לי לצמצם מוחי. כשהגיע רבינו לביתו מיד שלח לו תשובה על הקושיא בשבע אופנים.

פעם אחת סיפר רבינו לחבירו וידידו בעבודת הש"ת ה"ה הרה"ק ר' משה מקאברין זצ"ל, שכשהגיע לרבו לימודו אז האיד להתפלל, ואמר לו, כשמתחילים אדון עולם אז כשאומרים תיבת אדון, **צריך להיות בכללות הנפש כוז שישכים בדעתו שלא יסיפק כבר לתיבת עולם**.

גודל עבודתו בקודש של רבינו ניתן ללמוד, ממה שאמר עליו הרה"ק מקאברין זצ"ל, כי אלמלי היה בעולם עוד ט' צדיקים כמו רבינו, כבר משיח היה בא...

פועל ישועות

פעם אחת בראש השנה קודם התקיעות, ראה רבינו בעד החלון כי דבר אחר נכנס לשדה תפוח-אדמה [קארטאפאל] של יהודי ונובר בקרקע, מיד עיכב רבינו את התקיעות והמתין עד שגרשוהו מהשדה. כשספרו זאת להרה"ק הבית אברהם מסלונים, נענה ואמר, **שסיפור זה חשוב יותר מכל הסיפורים**. והרה"ק ר' מרדכי חיים מסלונים זצ"ל הוסיף ואמר, הרי זהו כל כוונת התקיעות **צו פארטרייבן דעם חזיר פון אידישן פעלד**, (מאמר מרדכי ערכו אות ב).

נהגו הסוחרים בעיר מוש כי כאשר יצאו במסע למסחרם היו נכנסים קודם לרבינו, ונפרדים ממנו לשלום ומשלמים לו כמה פרוטות דמי פרידה, והוא היה אומר להם סעו לשלום ותחזרו לשלום. פעם נסע אחד מבני העיר לרגל מסחרו ולא הלך להיפרד לשלום מרבינו, כי קמץ על הפרוטות שייצטרך לשלם עבור הדמי פרידה, באמצע הדרך נאחז ענף של עץ דקל בתוך אופן העגלה, ובכל פעם כאשר הסתובב הגלגל קיבל האיש מכה מהענף, וניסה האיש להוציאו ולא הלך לו, וכיון שהיה ממהר בנסיעתו אמר לעצמו שה מגיע לו על שלא הלך להיפרד מרבינו, ומן השמים מכים אותו על כך. כשחזר בא וסיפר לרבינו, אמר לו, וואס וואלט אייך געארט ווען איהר זאגט מיר זייט גיזונט און איך זאג אייך פארט גיזונט, [וכי מה היה איכפת לך, לומר לי שאני יהיה בריא. ואני יאמר לך שתיסע לשלום], (יהי אור).

שמעתי את הסיפור הזה מהחסיד הישיש ר' הירש צמלינסקי, שהוא היה מכיר את בעל המעשה. רבינו הזהיר תמיד להבעלי בתים שיברכו ברכת המזון בתוך הסיוד, כי זהו מסוגל לפרנסה. והיה יהודי אחד שהיה לו ביידיל (חדר קטן) בתוך השוק של העיר מוש, ותמיד כשהיה מברך ברכת המזון היתה אשתו משמרתו שיברך בהמ"ז בתוך הסיוד, ואם לא בירך בתוך הסיוד היתה אומרת לו, **מי יודע איזה יום יהיה לנו היום, כי אתה מברך מחוץ לסיוד**. במוש היו כל גגות הבתים של קט, ואם היה ח"ו פורצת שריפה בעיר היה כל העיר בסכנת שריפה. פעם אחת פרצה שריפה בעיר

מוש ונתקרבה השריפה לביתו של היהודי הזה, מיד רץ היהודי לכיוון הדרך שמוביל לבית החיים לקברו של רבינו שכבר היה בעולם האמת, וצעק ר' **יחיאל ר' יחיאל** נכון הדבר שהרבה פעמים שכחתי וברכתי מחוץ לסיוד, אבל אני מבטיח שמהיום והלאה אשמור מאוד לברך ברכת המזון רק בתוך הסיוד, ותיכף השריפה נעצרה על יד ביתו, ומכל ארבע הצדדים סביב לביתו נשרף הכל, ורק ביתו נשאר והיה לפלא גדול, (יהי אור).

פעם אחת טרף זאב ילדה אחת ליד העיר מוש, כשהגיע רבינו ללעכאוויטש אמר לו רבו הק', ר' יחיאל, למה אינך שומר על עירך כי קרה המקרה הזה. אמר לו רבינו, כי הנה יש לי שמירה על כל העיר והסביבה מחוץ לעיר, אבל זה כבר היה מחוץ לגבולות העיר ולכן איני יכול לשמור שם עוד...

בבית החסידים של קוידיאנוו בבראנוביטש ישב אי פעם מאחורי התנור זקן מופלג, כבן מאה, בשם ר' לייבושקה הספר. סיפרו, כי לזקנה מופלגת הגיע בזכות ברכתו של רבינו, וכשהיו הצעירים מפצירים בזקן שיגלה להם מה אמר לו הצדיק, היה קם, **נוטל את ידיו ומספר להם**, אני כשהייתי נער והגיעתי לגיל קבלת עול תורה ומצוות, וגיילתי לי בלורית פרע, וכשראה רבינו את הרעמה השחצנית, ביקשו שיגורנה. ואכן מיד קיימתי משאלות רבינו, ואחרי שהסתפר התייצבתי לפניו ואמרתי, **רבי עשיתי כדברך...!** נחה דעתו של רבינו ואמר, **בזכות זה שקיצרת את שערותיך יאריך ה' את שנותיך**. כשסיפר הזקן סיפור זה, התחיל נאנח וגונח ואמר, **נער הייתי ולא ידעתי מה קשים החיים, ולא עמד לי שכלי לבקשו שיברכני גם בשנים טובות**. עברו שנים, מלחמות, מגיפות ובצורת והזקן החזיק מעמד, ובני יחיאל משה העליון היה אומר, לאבא שלי אין מה לדאוג, לא יאונה לו כל רע, גם כדור לא יפגע בו. כי ברכת הצדיק עומדת לו.

צופה נסתרות

לאחר פטירתו כשנתקבל בעיירתו מוש רב חדש, שהיה אדם גדול עד מאוד, אמנם אנשי הקהילה היו רגילים שהיו שואלים את רבם כל דבר מקטן ועד גדול, ורבם ז"ל ה"ה רבינו יחיאל, היה עונה להם על כל דבר והיו רואים אצלו בכל פעם 'אפענע רוח הקודש' (רוח הקודש נגלית), והיו יודע כל הנסתרות וכו', ואילו הרב החדש לא היה בעל רוח הקודש גדול כמו רבם הקודם, וחשבו שהרב החדש איננו 'רב', כי הם היו רגילים ש'רב העיר' הינו אחד היודע נסתרות...

מדברי תורתו

רבינו ז"ל פירש את המשנה (מסכת אבות פרק ו משנה ז) שבשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד, וביאר, שאין מלוין לו לאדם, לא כסף – לא מצוות ומעשים טובים שעשה בשביל כסף, ולא זהב – שיאמרו עליו שהוא לב זהב וכו', אלא מצוות ומעשים טובים בלבד – רק מצוות ומעשים טובים שעשה האדם בשביל הקודש ברוך הוא בלבד. רבינו נפטר בעשרה בטבת שנת תר"ב. ז"ע ועכ"א.

נצור לשונך

עפ"י סדר
הלימוד היומי

הלכות
שמירת הלשון

ז טבת - הלכות אסורי רכילות - כלל ו

כָּל־ו' - בְּכֻלָּוּ זֶה יֵאָסֵר קִבְּלַת רְכִילוֹת, אִם נֶאֱמַר בְּפִנֵּי שְׁלֹשָׁה אוּ בְּפִנֵּי, רֵדִין אִם הִיָּה לוֹ הֶזֶק וְקוֹל יוֹצֵא בְּעֵיר, שֶׁהוּא גֵרֵם לוֹ הֶזֶק הַזֶּה, אוּ שֶׁאֶחָד סָפַר לוֹ לְפִי תַמּוּ בָּהֶּ, אוּ מֵהֵימֵן כְּבִי תֵרִי, וְשֶׁאֵרִי פִרְטֵי דִינֵי רְכִילוֹת, וְבוּ י' סְעִיפִים:

א. אִסוּר לְקַבֵּל רְכִילוֹת, אֲפִלוּ אִם הַמְּסַפֵּר סָפַר אֶת הַדְּבָר בְּפִרְסוּם לְפָנֶי פְּמֹה אֲנָשִׁים, אִף עַל פִּי כִּן אֵין לְהַחֲלִיט מִחֻמַּת זֶה שֶׁהַדְּבָר אֲמַת, רַק יֵשׁ לְחַוֵּשׁ אַחֵר זֶה וְלַחְקֹר אֶת הַדְּבָר, אִם נוֹגֵעַ לוֹ זֶה עַל לְהַבֵּא.

ב. כִּשֶׁם שֶׁבִּאֲרַנּוּ לְעֵיל בְּחֻקֵּי א' בְּכֻלָּו ז' סְעִיף ב', דְּלִשׁוֹן הֶרַע אִסוּר לְקַבֵּל מִן חֲדָיִן, אֲפִלוּ אִם סָפַר עָלָיו בְּפָנָיו, כִּן חֲדָיִן בְּרְכִילוֹת. דְּהֵינּוּ, שֶׁאֲמַר לוֹ בְּפָנָיו, אֲתָה דִּבַּרְתָּ עָלָיו כִּן וְכָךְ, וְאֲפִלוּ אִם שׁוֹתֵק עִמָּה, בְּשִׁעָה שֶׁסָּפַר עָלָיו הֶרְכִילוֹת בְּפָנָיו, גַּם כִּן אִסוּר לְקַבֵּל, וְאֵין לְקַח מִזֶּה שׁוּם רְאָיָה שֶׁהַדְּבָר אֲמַת, וְאֲפִלוּ אִם טִבְעוּ שֶׁל זֶה הָאִישׁ, שֶׁלֹּא לְשַׁתֵּק בְּשֶׁאֵר דְּבָרִים, וְכֹזֵה הוּא שׁוֹתֵק, אִף עַל פִּי כִּן אֵין ז' רְאָיָה לְהַחֲלִיט שֶׁהַדְּבָר אֲמַת, וְכִמוּ שֶׁבִּאֲרַנּוּ הַבֵּל לְמַעֲלָה, עֵין שָׁם.

וְכֵל זֶה אֲפִלוּ אִם הַמְּגַרֵּל אֵינוֹ עוֹבֵר לְדַבְּרֵי עַל לָאוּ ד"לֹא תִלְךְ רְכִיל בְּעַמְיָן", כְּגוֹן, שֶׁמְסַפֵּר לוֹ, שִׁישְׁמֵר עֲצֻמוֹ מִפְּלוּגֵי, שְׂרֻצָּה לְהִזְיֹקוֹ וְכֵל כִּיּוֹצֵא בָּהֶּ, וְכִמוּ שֶׁנֶּבְאָר לְקַמּוֹ, וְכֵל שֶׁבֵּן אִם מְסַפֵּר עָלָיו דְּבָרֵי לִשׁוֹן הֶרַע וְרְכִילוֹת בְּעֵלְמָא, הִלֵּא כְּבָר בְּרַנּוּ לְעֵיל בְּשֵׁם הַפּוֹסְקִים, דְּלִשׁוֹן הֶרַע וְרְכִילוֹת אִסוּר, בֵּין בְּפָנָיו וּבֵין שֶׁלֹּא בְּפָנָיו, וְאֲפִלוּ עַל דְּבַר אֲמַת, וְאִם כִּן אֲפִלוּ אִם הַבֵּל אֲמַת בְּדַבְּרֵי, שֶׁדָּבַר עָלָיו פְּלוּגֵי כִּן וְכָךְ, אִף עַל פִּי כִּן הוּא רִשְׁעָה גְּמוּר לְפִי סְפוּרוֹ בְּעַצְמוֹ, שֶׁעֵבֵר עַל לָאוּ ד"לֹא תִלְךְ רְכִיל בְּעַמְיָן", וְלֹא תִשָּׂא שְׁמוֹעַ שְׂוֹא וְשֶׁאֵר לְאוּיִן וְעֵשִׂין הַמְּבַאֲרִין לְעֵיל בְּפִתְיָהּ, וְאִם כִּן, מִפְּנֵי רִשְׁעָה זֶה נוֹצֵא לְאֵיֶדֶךָ מִחֻמַּת בְּשִׂרְוֹתוֹ וְלוֹמַר, שֶׁעֵבֵר עַל אִסוּר לִשׁוֹן הֶרַע וְכִיּוֹצֵא בָּהֶּ בְּדֵאֵי הַחֲשׂוֹד עַל לָאוּ הֶרְכִילוֹת וְלִשׁוֹן הֶרַע, חֲשׂוֹד גַּם כִּן לְשַׁקֵּר וְלַחֲזוֹף דְּבָרִים וְלַחֲזוֹף מְסוּפֵה לְתַחֲלוֹתוֹ.

מקדש מעט

ואיכור שיהיה
בשעת התפילה

בעניני השיבות
עניית אמן

אילו רק היינו מסתובבים בשמים... אילו היינו יודעים היאך אפשר לבטל כל מיני גזירות רעות ל"ע ול"ע... תבה נראה מאחד שהיה בשמים וראה ושמע ואמרו לו היאך לבטל גזירות רעות...! וכך מובא ב'בתי מדרשות חלק א - פרקי היכלות רבתי - פרק ו, אות ג', וזה הלשון:

"אמר ר' ישמעאל סח לי סגסגאל"ג שה"פ, ידידי שב בחיקי ואגיד לך מה תהא על ישראל:

ישבתי בחיקי והיה מסתכל בי ובכה והיו הדמעות נופלות מעיניו ונופלות על פני אמרתי לו הדר זיו מרום, למה תבכה?

אמר לי ידידי בא ואכניסך ואודיעך מה גזנו לישראל עם קדוש.

תפשוני והכניסני בחדרי חדרים ולגנני וגנזים ולאוצרות של הפנסקים, ופתח והראני כמה צרות כתובות צורות משונות זו מזו. אמרתי לו: הללו למי? אמר לי: לישראל!

אמרתי לו: ויכולין לעמוד בהם? אמר לי: למחר בא ואודיעך צרות משונות מאלה. למחר הכניסני לחדרי חדרים, והראני צרות משונות מהראשונות אשר לחרב ולרעב ולשבי. אמרתי לו: הדר זיו, ישראל בלבד חטאו?

אמר לי: בכל יום מתחדשות צרות רבות עליהם מאלה (אמנם) וכשנכנסים לבתי כנסיות ועונגין אמן יהא שמיא רבא אין אנו מניחים אותם לצאת מחדרי חדרים!!!

עניית אמן יהיא שמיא רבה מעכבת פורעניות וצרות רבות ורעות! כך אמרו במפורש בשמים לתנא הכהן הגדול מאחיו!

אז האם לא שווה לנסות לכל הפחות לכונן כשעונים יהיא שמיא רבה, וקל וחומר לא לדבר באמצע הקדיש אלא להיות בשקט ולהמתין לזמן הגדול הזה?!!?!?

הגות בעניני הפרשה

באור החסידות

דרך תשובה בשברון לב וכשמוחה על עצם ההתקרבות אל השי"ת

"ועתה על תעצבו" וגו'. פירש בספה"ק דברי יחזקאל, על פי מאמר הו"ל (בראשית רבה לה) ועתה: הוא לשון תשובה, והתורה רומזת בדברי יוסף, שדרך התשובה הנעלית תהא מתוך תקווה טובה ולא היללה בעצבות. דהרי מדרך הטבע כן הוא שכשארם עושה תשובה הוא מיצר ודואג מאוד על העבירה שעשה, כי אפילו בעודו חפץ לשוב על כך, סוף כל סוף כבר עבר על רצון הבורא. והתשובה האמיתית, שיחשוב שהיה סיבה לעבירה עיי"ש בסוד הדברים.

ענין זה גם מופיע בספה"ק תפארת שלמה, שכתב בענין - התשובה הוא מצות עשה וצריך לעשותה בשמחה כמו שנאמר (תהלים ק, ב) "עבדו את ה' בשמחה". והבעל תשובה צריך לומר 'מעשה הנני שב, הנני חוזר בתשובה, ולא אשוב לכסלה עוד' רק עתה אהיה ברוך ה' מהיום והלאה.

אדרבה, דוקא לאחר שנתרחק האדם בחטאו, ישמח על ההודמנות והכח שניתן לו בחסד קל לחזור ולהתקרב, ואילו מי שאינו מסוגל לכך אינו יודע לשער כוחו, וכמוזב בתורת אבות: מאמר חריף ומחוקק עד מאוד שאמר הרה"ק מקאברין זי"ע שכל מי שאינו מסוגל תיכף לאחר שהטא בעבירה חמורה ביותר, להתעלות ולגשת אל הקודש ולשכחו מכל מה שעשה לפני רגע, הרי שרגליו לא דרכו על מפתח החסידות, כי זהו כל כח התשובה, שלא להיאחז בחבלי עבותות היצר, אלא לעשות כל מצדקי להתנתק ממנו ולצאת לדרך חדשה. כמו שמשלים התפארת שלמה, שזהו שכתוב ועתה מלשון עתיד שמכאן ואילך יתחיל חשבון חדש, וישמח ליכוב בקרבו שזכה לתקן, ולא ישנה באולתו.

ובסיבת הדבר נוגש ונראה בהמשך דברי הרה"ק התפארת שלמה, כי הלא כל סיבת ירידת יוסף למצרים בדרך לא דרך, היתה בהשתלשלות מכוונת ביד השם להכין דרך יצועה וגאולה לישראל בעתיד. ובהיות כן מה לו לאדם להתעצב ולהיות מדוכדך במצבו, בזמן שהכל מדוקדק בחשבון מופלא בהשגחה עליונה.

ולכשנתבונן במהות ותכלית התשובה יונח לן כי היא הנותנת שהלא זהו כל דרך התשובה, ולולא שישמח בכך לא השיג האדם השב את המטרה הנכספת בתשובה. וכך מתגלה לן טעמיה כמו שפירש והבהיר הטיב בספה"ק ליקוטי תורה (פרשת אחרי מות ד"ה "כי ביום הזה יכפר עליכם"): הלא התשובה הוא לשוב ולהתקרב אליו יתברך, ולכאורה לא שייך לשון זה לגבי הקב"ה דכתיב ביה "את השמים ואת הארץ אני מלא" ולמה צריך לשוב ולהתקרב אליו יתברך, וכמה נתרחק.

אלא הענין הוא כמשל ב' בני אדם שעומדים זה אצל זה רק שחוזרים עורף זה מזה אין לך ריחוק גדול מזה, ואין קירוב אלא בהחזרת פנים אל פנים. ועל דרך זה יובן ג"כ ענין התשובה כי הנה כתיב "כי פנו אלי עורף" (ירמיה ב, כו) פירוש "כי פנו אלי" שפונים אליו יתברך בקיום תורתו ומצוותיו, אבל מכל מקום אין זה אלא בבחינת עורף, שאינו מבחינת פנימית הרצון מאהבה ותשוקה אלא מצות אנשים מלומדה והולך בקרירות, והתשובה הוא החזרת פנים בפנים להיות פנימיות רצונו והפצו בתורת ה' ומצוותיו בשמחה ובטוב לבב מרוב כל.

בחינת עבודה זו מצינו אצל יוסף הצדיק, כנאמר "ויהי ה' את יוסף ויהי איש מצליח", שעמדו לדייק (ראה בספה"ק אור החכמה וכתב סופר לפרשת וישב) על פי הדיוע שכל מקום שנאמר ויהי הוא לשון צער (מגילה י, ב), ואיך זה שזכה יוסף להשראת שכנה כך, והלא אין השכינה שורה מתוך עצבות אלא מתוך שמחה של דבר מצוה (שבת ל, א), אלא מוכח הדבר שאפילו כשהיה יוסף בבית האסורים היה מרגיש בעצמו שמחה פנימית גדולה ועצומה, ולכן ויהי ה' את יוסף שם הו"ה שכולו רחמים, מכח מה שאחו בעצמו שהינו איש מצליח, יהיה איך שיהיה גם כממצב הנראה לכל כצרה ומצוקה ומצב עגום וקשה מנושא. והמחשבה הזאת פעלה אצלו עד שזכה לראות הוא וכל הסובבים, שאפילו מתוך עומק בור ודות עלה לגדולה שלא בערך המצופה בדרך הטבע כלל.

אמת שאין זה סותר לדרך תשובה שודאי צריך להיות בעל עבירה בשברון לב, ואף אצל יוסף מצינו כתוב "ויוסף הוא השליט" - "ויוסף הוא המשביר", ופירשו הצדיקים (הרה"ק רבי שמואל אליהו מזוואלין בן הרה"ק רבי יחזקאל מקומוזר זי"ע, וראה גם בספה"ק תולדות אהרן לפרשת תולדות) משביר משלון שבירה, שהיה לפני הקב"ה בלב שבור לרסיסים כהרס הנשבר, וכך בכך אחו עצמו גם בתקיפות ועזו וממשלה שלא תיפול רוחו בקרבו. ואלו שתי הכוחות יחדו היו תואמים.

ובזאת מובא בבית אברהם (בפרשתנו): וכמו שאמר הרה"ק רמ"מ מויעפעס זי"ע - כשבאתי למדינת רייסין מצאתי אותם לבושים בגדים קרועים ולבבות שלמים, והחלפתי להם שיהיה להם בגדים שלמים ולבבות קרועים ושבורים לפני ית.

ויסימן יפה לדעת אם נוהג בדרך עצבות או שברון לב הובא בשם ספרי היראה בספר מטה אפרים (אלף הגון סימן תקפ"ג סק"ג): כי התשובה באמת צריכה להיות מתוך שמחה ולא מתוך מרה שחורה, אבל טוב לב נשבר. והסימן לידע אם התשובה בלב נשבר או מתוך עצבות, כי אם היא מתוך עצבות הוא בעל מרה שחורה והוא ככעס על כל העולם, ואם הוא יבוא אחד לשחוק ממנו הוא מלא כעס על מה שמבלבלין אותו. אבל בעל תשובה בלב נשבר הוא בעצמו מרגיש כי הוא גרוע מכל אדם אפילו מפחות שבפחותים, וממילא לא יקפיד על שום דבר.

צידה לדרך: סיבת החטא אינה נודעת לכל, וכל תפקיד האדם אך ורק לחזור ולשוב, וגם כששרוי בשברון לב, אין זה מגרע מערך השמחה, ואדרבה תגל נפשו שיש לו דרך לחזור ולהתקרב אל עבודת השי"ת מכאן ואילך, וללא שום שייכות אל העבר.